

รายการ ร้อยเรื่อง...เมืองไทย

สถานีวิทยุกระจายเสียงรัฐสภา และคณะทำงานด้านข้อมูลรายการร้อยเรื่อง...เมืองไทย
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ถนนอุทองใน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐ โทร. ๐-๒๒๕๔-๒๐๖๕

เรื่อง คณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว (นบข.)
เรียบเรียง นายจิรณัฏ์ ชาญเชิงพานิช วิทยากรชำนาญการ
กลุ่มงานบริการวิชาการ ๒ สำนักวิชาการ
ออกอากาศ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๙

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญ และแสดงถึงความมั่นคงทางอาหารของประเทศไทย การผลิตข้าวที่เพียงพอจะทำให้คนไทยมีหลักประกันด้านอาหารที่จะบริโภคอย่างพอเพียง โดยอาชีพและรายได้หลักของคนส่วนใหญ่ของประเทศ มาจากเกษตรกรผู้ปลูกข้าวซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเกษตรกรรายย่อย แม้ว่าประเทศไทยจะมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนด้านชลประทาน การลงทุนวิจัยด้านพันธุ์ข้าว และอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง แต่ยังมีปัญหาหลายด้านที่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรชาวนาไทย เช่น ประสิทธิภาพการผลิตอยู่ในระดับต่ำ เมล็ดพันธุ์ยังดีไม่เพียงพอที่จะทำให้เกษตรกรชาวนาไทยลืมตาอ้าปากได้ ปัญหาด้านคุณภาพข้าว การบริหารจัดการด้านการผลิต การขาดแคลนน้ำในการทำนา รวมทั้งการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าข้าวยังมีให้เห็นไม่มากเท่าที่ควร แม้ภาครัฐจะมีการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้แล้วก็ตาม แต่ปัญหาที่สำคัญของชาวนาไทยปัจจุบัน นั่นคือ ปัญหาด้านราคาข้าวตกต่ำ และปัญหาการแข่งขันที่มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นจากคู่แข่งต่างชาติ ประเทศ รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยมีความตั้งใจที่จะแก้ปัญหาเหล่านี้ แต่สิ่งที่สำคัญและจำเป็นที่จะต้องดำเนินการ คือการปรับปรุงนโยบาย และกลไกด้านการตลาดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ตลอดจนการควบคุมอย่างทั่วถึง มีการบูรณาการหน่วยงานร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาการจัดการข้าวทั้งระบบ ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ เริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายข้าว การกำกับดูแลการดำเนินงาน การอนุมัติแผนงานและการใช้เงินให้เป็นไปในทิศทางของนโยบายที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้เห็นถึงความสำคัญของข้าวไทย และปัญหาที่เกิดขึ้น จึงต้องการแก้ไขปัญหานี้อย่างเป็นระบบแบบแผน และบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ร่วมกันดำเนินการซึ่งได้มีคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑๗๒/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๗ ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อมาดำเนินการเกี่ยวกับข้าวขึ้น เรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว” ชื่อย่อว่า “นบข.” โดยมีองค์คณะ ประกอบด้วย

๑. หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ	ประธานกรรมการ
๒. รองหัวหน้าฝ่ายเศรษฐกิจ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ	รองประธานกรรมการ
๓. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๔. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๕. ปลัดกระทรวงการคลัง	กรรมการ

๖. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๗. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
๘. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	กรรมการ
๙. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ	กรรมการ
๑๐. อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร	กรรมการ
๑๑. ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	กรรมการ
๑๒. ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๓ ท่าน ที่ประธานแต่งตั้ง	กรรมการ
๑๓. ปลัดกระทรวงพาณิชย์	กรรมการและเลขานุการ
๑๔. อธิบดีกรมการค้าภายใน	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๕. อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๖. เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๗. อธิบดีกรมการค้าข้าว	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

๑) กำหนดกรอบนโยบาย แผนงาน และมาตรการเกี่ยวกับสินค้าข้าว เพื่อให้การบริหารจัดการสินค้าข้าว สอดคล้องกันทั้งระบบและมีการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพและประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง

๒) อนุมัติแผนงาน โครงการ และมาตรการเกี่ยวกับการผลิตและการตลาดข้าว

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยและพัฒนา เพื่อเพิ่มคุณภาพ ลดต้นทุน และส่งเสริมการผลิตข้าว ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลก

๔) พิจารณาหลักเกณฑ์ และวิธีการสนับสนุนช่วยเหลือเกษตรกร สถาบันเกษตรกร ผู้ประกอบการ โรงสี ผู้ค้า และผู้ส่งออกข้าว เพื่อให้การบริหารจัดการข้าวทั้งระบบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๕) ติดตาม กำกับดูแลการปฏิบัติตามนโยบาย มาตรการ และโครงการที่อนุมัติ

๖) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ คณะทำงาน และคณะที่ปรึกษา เพื่อดำเนินการด้านการผลิต การตลาด การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับข้าว หรือตามที่ได้รับมอบหมาย

๗) เชิญบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงและความเห็น รวมทั้งส่งเอกสาร หลักฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ ฯ

๘) ติดตาม และตรวจสอบการดำเนินโครงการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่ผ่านมารัฐบาล

การบริหารจัดการข้าวของประเทศไทย จะประสบความสำเร็จตามเจตนารมณ์หรือไม่ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับ คณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าวเพียงอย่างเดียว แต่ต้องขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายภาคส่วน ที่จะต้องร่วมกันดำเนินงานให้ผ่านพ้นวิกฤตปัญหาของข้าวไทย คณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่กำหนดนโยบายและการบริหารจัดการข้าวเท่านั้น ฟันเฟืองขับเคลื่อนที่แท้จริง คือการ ลงมือปฏิบัติของส่วนงานราชการและการให้ความร่วมมือของภาคเอกชนเป็นสิ่งสำคัญ หากทุกภาคส่วน ร่วมมือร่วมใจกัน ปัญหาต่าง ๆ จะต้องได้รับการแก้ไขอย่างถูกวิธี ข้าวซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของ ประเทศไทย จะได้กลับมาเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนประเทศต่อไปได้ในอนาคต

บรรณานุกรม

“คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๗๒/๒๕๕๗” (๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๗). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๑๖๓ ง, น.๙-๑๐

“คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑๗๘/๒๕๕๗” (๒๙ สิงหาคม ๒๕๕๗). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๓๑ ตอนพิเศษ ๑๖๓ ง, น.๑๙

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (๒๓ กันยายน ๒๕๕๗). **ปรับปรุงองค์ประกอบ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว**. สืบค้น ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ จาก http://www.cabinet.soc.go.th/soc/Program2-3.jsp?top_serl=99310496

อาร์วายทีไนน์. (๔ กรกฎาคม ๒๕๕๐). **การจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายข้าวแห่งชาติ**. สืบค้น ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ จาก <http://www.ryt9.com/s/cabt/100172>